

Veen, voer en verder – onderzoek naar alternatieve (natte) teelten bruikbaar voor de melkveehouderij	
Beschrijving maatschappelijk probleem/opgave	Om bodemdaling te voorkomen en de CO ₂ -uitstoot te verminderen, wordt mogelijk in delen van het veenweidegebied het waterpeil niet meer verlaagd, maar stabiel gehouden of zelfs verhoogd. Hierdoor is het voor melkveehouders moeilijk om voldoende grasproductie van deze weiden te halen. Samen met de sector wordt gezocht naar alternatieve teelten die passen in dit bijzondere gebied en bruikbaar zijn voor de melkveehouderij. Zo kan de melkveehouderij producent en cultuurdrager blijven in het veenweidegebied. Het project onderzoekt specifiek de mogelijkheden van riet, lisdodde, miscanthus, wilde rijst en wilg. In een verdienmodel wordt zowel bijgedragen aan stoppen van bodemdaling (peilverhoging), als aan aanvullende ruwvoerbehoefte. Schoon water is een belangrijk nevenproduct. Door te beginnen met de toepasbaarheid binnen de huidige melkveebedrijven is de stap naar nog hoogwaardigere toepassingen van natte teelten later makkelijker te zetten.
Welke onderzoeksvraag wordt beantwoord	Zijn lisdodde, wilg, riet, miscanthus en wilde rijst rendabele teelten als onderdeel van het melkveebedrijf, kijkend naar teelt, opbrengst en voederwaarde voor melkvee? Wat zijn de effecten van de teelt?
Wat is de doelstelling van het project	De economie van het gebied te verbreden en de duurzaamheid van het gebied te vergroten, door inzicht te krijgen in nieuwe, rendabele en duurzame landbouwactiviteiten bij een hoog waterpeil in het veenweidegebied. Daarbij wordt gestreefd naar het stopzetten van de bodemdaling, lagere ammoniakuitstoot, minder verlies van stikstof, aangepast voer en meer kansen voor vogels en biodiversiteit.
Tussentijdse resultaten	In de eerste fase zijn proeven met teelt van lisdodde, miscanthus, wilde rijst, riet en wilg zowel in de kas als buiten in het veld zijn uitgevoerd. Er is o.a. inzicht verkregen in benodigde waterpeilen, nutriëntenbalans en opbrengsten na 1 jaar. In fase 2 zijn metingen in het veld voortgezet en kregen de verschillende gewassen de kans om tot volle omvang te komen. Daarna zijn bij toenemende biomassa metingen voortgezet aan productie, voederwaarde en ecosysteemdiensten. Daarnaast is in het 2e en 3e seizoen de productie van dien aard dat uitgebreid voederproeven gedaan kunnen worden. Ook is op de proefvelden ervaring worden opgedaan met machinaal oogsten. Het project is in de afrondende fase. Er ligt een plan voor een vervolg, met extra aandacht voor broeikasgasemissies, watervraag en instandhouding van de teelt na een aantal jaren. Het project krijgt een vervolg in Veen, voer en verder II, een project dat onderdeel is van de Regio Deal Bodemdaling Groene Hart.
Doelgroep	Agrariërs, overheden
Deelnemers	Betrokkenen: VIC, KTC Zegveld Kennisinstututen: Louis Bolk Instituut, Radboud Universiteit Nijmegen Financiers: Programmabureau Utrecht West, Provincie Zuid-Holland, Radboud Universiteit Nijmegen
Contactpersoon + contactgegevens	Nick van Eekeren, Louis Bolk Instituut, n.vaneekeren@louisbolk.nl Monique Bestman, Louis Bolk Instituut, m.bestman@louisbolk.nl Christian Fritz, Radboud Universiteit, c.fritz@science.ru.nl
Status	Lopend
Links	www.veenweiden.nl/mediatheek/sid http://www.veenweiden.nl/systeeminnovatieprogramma/hogwaardige-biomassa-lisdodde-biedt-marktkansen/ http://www.biokennis.org/nl/biokennis/shownieuws/Lisdodde-en-wilde-rijst-alternatieve-gewassen-in-Veenweidegebied-.htm https://bodemdalingdebaas.nl/projecten/land/veen-voer-en-verder-ii
Looptijd	2016 – 2019

Locatie	Zegveld
Samenhang andere projecten	
Peildatum	December 2018